

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๖

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม สัจธรรมเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ก็มีความทุกข์ความร้อนเหมือนเรานี่แหละ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมฯ แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมฯๆ กราบสัจธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาฟังธรรมฯ ฟังธรรมคือฟังสัจธรรมอันนี้

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณใด อดีตชาติที่มาเป็นอย่างไร ถ้าไม่สิ้นกิเลสแล้วมันจะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะต่อเนื่องไปอย่างไร ในปัจจุบันนี้อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแล้ว วิมุตติสุขๆ สุขเหนือโลก สุขในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุขในใจของพระอรหันต์แต่ละองค์ๆ ไม่มีสถานะ ไม่มีใครรู้ได้ เพราะมันเหนือโลก มันเหนือวัฏฏะ

สิ่งที่มาฟังธรรมฯ สัจธรรมอันนั้นไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ กรรมจำแนกสัตว์ที่เกิดต่างๆ กัน

เรามีเวรมีกรรมของเรา เราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามีพระพุทธศาสนา มีอำนาจาสนาของเรา เราย่นถือพระพุทธศาสนาด้วยสติด้วยปัญญาของเรา เราไม่เชื่อกระต่ายตีนตุ้ม เราไม่เชื่อใครทั้งสิ้น

เวลาความเชื่อๆ กาลามสูตรฯ ห้ามเชื่อๆ ใจ ห้ามเชื่อเพราะเรายังไม่ได้สัมผัส เรายังไม่ได้รู้ว่าสิ่งนั้นเป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริง เราจะเชื่อสิ่งใดไม่ได้ทั้งสิ้น

เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม คนเรา เวลาสัตว์โลกเป็นไปตามกรรม กรรมดี กรรมชั่วของคน ถ้ากรรมดี กรรมชั่วของคน คนที่เกิดมามีอำนาจวาสนาของคน เป็นคุณงามความดีของเขา เขาคิดแต่เรื่องดี ๆ ของเขา เขาเกิดมาเขาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ เขาเป็นบุคลากรที่ดีงามไง เขาเป็นลูกที่ดีของพ่อของแม่ เป็นลูกที่ดีในชาติในตระกูลนั้น เขาทำให้ชาติตระกูลนั้นมี ความร่มเย็นเป็นสุขไง

ที่นี้ความร่มเย็นเป็นสุข ในเมื่อคนเกิดมา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่าง ๆ กัน มันต้องมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันไปแล้วเป็นเรื่องธรรมดา ที่นี้ความรู้สึกนึกคิดของคนมันสูงมันต่ำแค่ไหน

ถ้ามันต่ำ มันต่ำนะ มันเห็นแก่ตัวของมันทั้งสิ้น ใจของกู ๆๆ ประชาธิปไตย ประชาธิปไตย ต้องเป็นสิทธิเสรีภาพของกู แล้วของอื่นคนข้างมัน ของคนอื่นไม่เกี่ยว

นี่มันเห็นแก่ตัว มันไม่เป็นตามความเป็นจริง

ถ้าเป็นความจริงนะ เราคิดแต่สิ่งที่ดีงาม ๆ ใจ ดีงาม เห็นไหม เมื่อสติปัญญาเราเท่านี้ เราไม่สามารถจะมีสติปัญญาแทงทะลุกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเราได้ สิ่งที่เป็นกิเลส อวิชชาคือความไม่รู้ มันไม่รู้ถึงที่มาที่ไปของเรา มันไม่รู้ที่มาที่ไปของสังคม มันไม่รู้ที่มาที่ไปของกรรมของสัตว์ใจ มันไม่รู้ที่มาที่ไปแล้ว มันก็ของกู ๆ มันก็ดันทุรังของมันไปอย่างนั้น

แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญาของมัน ทุกคนเกิดมาเขามีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน แต่มันเป็นกรรมของสัตว์ ๆ มันน่าสังเวชใจ เราเห็นแล้วเราปลงธรรมสังเวชใจ ทำไมเราไม่มีความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้น ทำไมเราทำของเขาอย่างนั้น มันเป็นความสุขตรงไหน

แต่เป็นความสุขของเขาละ

ทุกข์ของบัณฑิตนะ อยู่ใกล้คนพาล คนพาลมันไม่มีเหตุไม่มีผลของมัน เหตุผลของมันคือทำตามความพอใจของตนเท่านั้น จะเบียดเบียนใคร จะทำร้ายใคร กระทบกระเทือนใคร ช่างหัวมัน ไม่ใช่เรื่องของเรา เราจะเอาแต่ของเราเท่านั้น

ทุกข์ของบัณฑิตคืออยู่ใกล้ชิดคนพาล คนพาล พาลพาโล พาลหาเรื่องทั้งสิ้น

กรรมจำแนกสิ่งที่เกิดต่างๆ กัน

ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราจะไม่ทำแบบนั้น ถ้าไม่ทำแบบนั้น เห็นไหม ถ้ามีอำนาจ
วาสนาขึ้นมา คนเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา หลวงตาพระมหาบัวท่านเปรียบเหมือนห้างสรรพสินค้า

ดูในห้างสรรพสินค้าสิ สินค้ามากมายในห้างสรรพสินค้านั้น แต่เวลาคนเข้าไปใน
ห้างสรรพสินค้านั้น มีใครบ้างที่จะมีเงินมีทองซื้อเพชรนิลจินดา เขาก็ไปเดินเที่ยว เดินตากลมกัน
ทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราจะนับถือพระพุทธศาสนา

นับถืออะไร นับถือแค่ไหน

ถ้านับถือๆ นะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

คนโดยทั่วไปหรือคนพาล มันบอกไปนับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ นับถือพระพุทธศาสนาต้องนับถือพระพุทธเจ้า นับถือ

ไม่ใช่ นับถือใจของตน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

จิตวิญญาณนั้นเป็นเรื่องหนึ่งนะ จิตวิญญาณเป็นจิตวิญญาณที่เขาเสวยภพเสวยชาติ
แล้ว แต่พุทธะ ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ในใจ
ของตนต่างหาก

เวลาคนที่มีอำนาจวาสนาศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของ
เราขึ้นมา

ในสมัยพุทธกาล พระอรหันต์มากมายมหาศาล ในการอบรมบ่มเพาะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วพระในสมัยพุทธกาล ถ้าพระมันไม่เอาตามกิเลส ไม่ใช่คนพาล มันไม่
วินัยมาสองหมื่นกว่าพันข้อนี้หรอก

พระที่มันเห็นแก่ตัว มันเห็นแก่ลาภสักการะ เห็นแก่ชื่อเสียง เห็นแก่ความอยากดังอยากใหญ่มากมายมหาศาล นี่เป็นเพราะอะไร

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เพราะสิ่งนั้นเป็นความทุกข์ของบัณฑิตนะ

คนเรานะ อยู่ในที่สุขสงบสงัดของตน นั้นนะเป็นความสุขของเขา แต่ถ้าไปอยู่ที่ไหน อึกทึกครึกโครม เป็นความทุกข์ของเขา

แล้วนั้นความทุกข์ของใครล่ะ แล้วอยากดังอยากใหญ่มันคืออะไรล่ะ มันก็คือความอึกทึกครึกโครม มันจะเป็นความสุขไปได้อย่างไรล่ะ แต่เขาชอบไป

เหนื่อยยากสายตัวแทบขาด อยากมีชื่อเสียง

แต่ครูบาอาจารย์เรานะ อยู่ในที่สงบสงัดไป

จะอยู่ในที่สงบสงัด เห็นไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วเวลาจิตสงบขึ้นมา

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา คนเกิดมาชาติใช้เวรชาติใช้กรรมของตนไป เวลามันจะมาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไป เวลาจิตมันสงบขึ้นมาแล้ว จิตมันมีกำลังของมันบ้าง มันไปรู้ไปเห็นร้อยแปดพันเก้า นั้นมันไปรู้อะไรล่ะ

กิเลสซ้อนกิเลสไป ตัวเองก็มีกิเลสอยู่แล้ว กิเลสคืออวิชชา คือความไม่รู้ ความไม่รู้มันมีลูกสาวสามคน ความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้อพวกที่จิตหลงไหลมันก็หลงไหลได้ปลื้ม มันไปรู้ไปเห็นอะไรมันก็มีหัตถ์จรรยของมัน นี่กิเลสซ้อนกิเลส

แต่ถ้าคนมีवासนานะ จิตส่งออกนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่านั่นเป็นการส่งออก ไม่ใช่สังขารม ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ไป ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ โดยพื้นฐานของมันนะ สมถกรรมฐาน สมถกรรมฐานคือสมาธิ ถ้ามีสมถกรรมฐาน

เด็กน้อยมีการศึกษา เขาก็ต้องมีวุฒิภาวะของเขา เขาต้องมีฐานของเขา มีจุดยืนของเขา มีความมั่นคงในหัวใจของเขา จะเป็นเด็กน้อย จะเป็นวัยรุ่น จะเป็นผู้ใหญ่ มันมีฐานของตนเอง ฐานของตนเอง ฐานนี้มันปกคลุมไปด้วยอวิชชา คือความไม่รู้ของมันไป

ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบระงับ มันจะเข้าสู่ฐาน
นั้นไง ถ้าเข้าสู่ฐานนั้น

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

พวกเจ้ยังทำสมาธิกันไม่เป็นเลย สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่เจ้ไม่มีสมาธิ มันยิ่งแล้วใหญ่

สมาธิเป็นสมาธิ สมาธิเป็นมรรคหนึ่งในมรรคองค์ ๘ เป็นมรรคองค์หนึ่งในมรรค ๘ อีก ๗
มรรคยังไม่มี งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรมที่ในการประพฤติปฏิบัติมันอยู่ที่
ไหน เจ้รู้จักมันไหม เจ้หาได้ไหม เจ้ประกอบขึ้นมาได้เป็นมรรคเป็นผลไหม มันไม่มี

มันมี มันมีแต่กิเลสซ้อนกิเลสไป พอจิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็น ไปรู้สิ่งต่างๆ

รู้เห็นนั่นมันคืออะไรนะ รู้เห็นนั่นกิเลสทั้งนั้นนะ

สิ่งที่กิเลส นี่ไง จิตนิสัยไง กุศลลา ธมฺมา อกุศลลา ธมฺมาไง แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครู
บาอาจารย์ของเราท่านเคยเป็นอย่างนี้มาทั้งนั้นนะ ทุกคนต้องเคยเป็นแบบนี้

มนุษย์เกิดมาต้องมีพ่อแม่ แม้แต่พ่อแม่ เวลาพ่อแม่แยกทางจากกัน มันก็ยังมีพ่อบุญ
ธรรม แม่บุญธรรม คนเราเกิดมาต้องมีพ่อแม่ มีคนคุ้มครองดูแล เพื่อบรรம்ப่มเพาะขึ้นมา

แล้วจิตล่ะ จิตไม่มีสติปัญญาเลยใช่ไหม ไหลไปตามกระแสใจ ประชาธิปไตยๆ แล้วแต่
มันจะลากจูงไปหรือ ให้กิเลสมันลากจูงไป ไปรู้ไปเห็น ไปเห็นแสง อู๋! มหัศจรรย์

เห็นไหม สิ่งที่ยังทำกันไม่เป็นเลย อันนั้นเป็นสมาธิหรือ จิตมันส่งออกปฏิจจสมุปบาทไปเห็นไหม
มันก็เปรียบเหมือนกับเข้าทรงทรงเจ้าเหมือนกัน

ไอ้พวกเข้าทรงๆ เขาต้องฝึกหัดนะ แล้วเวลาประทับทรงๆ จิตซ้อนเข้ามาไง จิตซ้อนคือ
อารมณ์ร่วม เราเองเราก็มีความรู้สึกนึกคิดของเรา เวลาเข้าทรงไม่รู้ตัวเลย เมื่อกี้พูดอะไรก็ไรไม่รู้
เจ้าพ่อท่านพูดแทน เราไม่ได้พูด เข้าทรงทรงเจ้า

จิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็น เจ้รู้อะไรล่ะ

ไม่รู้ รู้สิ่งที่ไม่รู้ไง รู้เห็นตามที่อารมณ์มันกระทบ แต่ไม่รู้ว่าเป็นอะไร แล้วไม่รู้ละ แล้วก็ไปถามว่านั่นมันคืออะไรละ แล้วถ้ามันอ่อนด้อยนะ บรรลุธรรม ได้รู้เห็นสิ่งมหัศจรรย์

สิ่งมหัศจรรย์ ไปเที่ยวสวนสนุกก็ได้ รถไฟลอยฟ้ามหัศจรรย์ด้วย มันกลิ้งแล้วกลิ้งอีกนั่นนะ ไปสวนสนุกมหัศจรรย์อย่างนั้นนะ มหัศจรรย์ตรงไหน มหัศจรรย์นี้มันเป็นอะไร

นี่พูดถึง กุสลา ฐมา อกุสลา ฐมา คนมีวุฒิภาวะมากน้อยแค่ไหน แล้วถ้าคนไม่มีวุฒิภาวะก็ได้แค่นี้

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญขึ้นมาก็เจริญขึ้นมาในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ถ้าท่านรู้จริงเป็นจริงในหัวใจของท่าน ตั้งแต่ปุณณคนหนาเป็นกัลยาณชน ปุณณ กัลยาณชน บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ มันมีมรรคมีผล มีเหตุมีผลของมันขึ้นไปทั้งสิ้น

ในการประพฤติปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานมาขนาดไหนก็พยายามชวนชวาย คั่นคว้า แยกแยะของมัน อะไรจริง อะไรเท็จ ถ้าสิ่งที่เป็นความเท็จ ความเท็จที่เป็นประสพการณ์ มันอยู่ที่จิตนิสัยของคน

จิตนิสัยคือความชอบ จิตนิสัยคือสันดาน สันดานของแต่ละคนไม่เหมือนกัน พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลแก้กิเลสได้ แต่แก้สันดานไม่ได้ เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไม่เคยนอนราบนะ สีหไสยาสน์ตลอด นันทิการิยาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านนอนสีหไสยาสน์ ท่านไม่เคยนอนราบ ไม่มี นันทิการิยาของพระพุทธเจ้า

สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาอันนั้น เพราะอะไร

เพราะมีองค์เดียวไง

พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะก็ต้องสร้างบุญกุศลมากมายมหาศาล ถึงมาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา

แต่พระสารีบุตร โยมนิมนต์ไปฉันที่บ้าน ไปร้องสวน ท่านโคตขามร้องสวนไป

คนที่เขาตั้งเป้าว่าอัครสาวกเบื้องต้น จะต้องกิริยามารยาทสำรวมระวัง ต้องสวยงามมาก เห็นโคตขามร้องสวน

ไปฉันที่บ้าน กลับมาไปฟ้องพระพุทธเจ้า ทำไมพระพระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์ คำว่า “พระอรหันต์ของเรา” โอ้โฮ! มหัศจรรย์ เลอเลิศเลอค่ามาก เห็นอวัฏฏะ ไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่กิริยาภายนอกทำไมท่านยังโคตขามสวนอีกล่ะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า มันเป็นจริตเป็นนิสัยของท่าน

สันดานๆ ไร พระอรหันต์ละกิเลสได้ ละสันดานไม่ได้ ละสันดานไม่ได้คือความเคยชิน ความเคยชินอันนั้น ถ้าคนไม่มีกิเลส มันไม่เป็นทุกข์เป็นยากอะไรหรอก แต่ถ้าเรามีกิเลสนะ ความเคยชินนั้นมันกดทับหัวใจเลย อยากได้ อยากมี อยากเป็น อยากให้เป็นอย่างนั้นไง นี่มันเป็นสัจจะเป็นความจริง

ฉะนั้น เวลาที่ไม่มีอำนาจวาสนา มันก็ไหลตามไปโดยกิเลสค้นหาความทะยานอยากมัน บั่นแต่งให้ไง นี่สมาริยังทำไม่เป็นเลย แล้วในพระพุทธศาสนาเขาไม่ได้สอนอย่างนี้

เขาสอนศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สี่ละ ความปกติของใจ มีความปกติใหม่ แล้วทำอะไร ผิดพลาดแล้วเป็นอาบัติใหม่

ถ้าเราเป็นฆราวาส ศีล ๕ ศีล ๘ ศีลขาด ศีลต่าง ศีลพร้อย ศีลทะลุ เวลาศีลถ้ามันขาดไปแล้ว ศีลมันคุ้มครองอะไรมา ถ้ามันมีศีลมีธรรมขึ้นมา ศีลเป็นรั้วรอบขอบชิด

รั้วรอบขอบชิดอะไร

รั้วรอบขอบชิดไม่ให้ความคิดนี้มันพุ่งชนจนเกินไป ความรู้สึกนึกคิดมันจะไปตีหัวเขา มันจะไปยุ่งแย่งตะแคงรั้วเขา ให้มีศีล ศีล ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเบียดเบียนใครทั้งสิ้น มีรอบรั้ว ขอบชิดขึ้นมา ทั้งๆ ที่แก้กิเลสไม่ได้ ก็มีรั้วรอบขอบชิดไม่ให้มันกระจายออกไปจนเต็มทีของมัน ถ้าไม่กระจายเต็มทีของมัน ผลของมัน ไม่สร้างเวรสร้างกรรม ผลของมัน เราไม่ไประรานใคร ผลของมัน เราไม่สร้างเวรสร้างกรรมนะ แล้วมันก็ไม่มีความบาปมีกรรมใจ

แล้วถ้าผลของมัน ถ้ามันไม่มีรั้วรอบขอบชิด อารมณ์ชั่ววูบๆ อยู่ในคุก ทำสิ่งใดผิดพลาด
ไปต้องชดใช้ อาญาทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามันมีศีลของมันล่ะ

อ้าว! ก็เขารังแกเรา เขาเอาเปรียบเรา

แล้วเราเอาเปรียบตัวเราเองล่ะ เอาเปรียบตัวเองนะ เอาเปรียบตัวเองคือไม่มีศีล พอไม่มี
ศีลขึ้นมา มันทำลายตัวเอง เบียดเบียนไง แล้วก็ไปเบียดเบียนคนอื่น เบียดเบียนคนอื่นแล้วมันก็
เดือดร้อนกันไปหมด ครอบครัวยุติธรรมเดือดร้อนไปทั้งหมด เพราะความทุกข์ของตน

แล้วถ้าเรารักษาศีลไว้ เขาเบียดเบียนเรา เราไม่เบียดเบียนตัวของเราไง เรามีสติปัญญา
เท่าทันตัวเราไง

ชนะใครได้คุณด้วยร้อย คุณด้วยพัน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งสิ้น ชนะอารมณ์ความรู้สึก
ของตน ชนะความโกรธของตน ชนะในหัวใจของตนประเสริฐที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเราสอนอย่างนี้ แล้วถ้ามันชนะคะคานขึ้นมาในหัวใจของตนเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันจะ
เริ่มทำความสงบของใจได้แล้ว

สิ่งที่มันทำความสงบของใจไม่ได้ เพราะอะไร

เพราะความตระหนี่ถี่เหนียว ความยึดมั่นถือมั่นในใจของตน

ถ้ามันเริ่มมีสติปัญญาขึ้นมา เท่าทันความรู้สึกของตน มันเห็นคุณค่าทั้งสิ้น เมื่อไหร่ถ้าเรา
ไม่มีสติปัญญา เราก็ต้องกระทบกระทั่งกับตัวเราก่อน แล้วเราก็ไปเบียดเบียนคนอื่นแล้ว เห็น
ไหม

ตอนนี้เราไม่ไปทำใครเลย แล้วเราทำวิชาคือเจ้าวัฏจักร ลูกสาวมัน ความโลภ ความ
โกรธ ความหลง เราเท่าทันมันหมดเลย พอเท่าทันแล้ว มันก็ปัญญาการในหัวใจของเราไม่ได้ใช่
ไหม ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมาเท่าทัน เราก็ภูมิใจ ภูมิใจแล้วเราก็ฝึกหัดตั้งสติให้มันดีขึ้น แล้วหายใจ
เข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ความสุขหาได้บนหัวใจดวงนี้ หัวใจที่มันทุกข์มันอยากอยู่นี้ หัวใจที่ลำบากลำบาก ความสุขหาได้ที่นี้

แต่เราหลงกันไป ความสุขหาได้โลกธรรม ๘ มีลาภเสียลาภ มียศเสียยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ ลาภสักการะเป็นความสุขๆ

ถ้ามันได้มาโดยธรรมมาภิบาล โดยความถูกต้องชอบธรรม อันนั้นมันก็เป็นอำนาจ วาสนา กุศล ฐมา อกุศล ฐมา ใครทำกรรมสิ่งใดมา มันผลตอบแทนขึ้นมาแล้ว ผลตอบสนองมา นั้นประสบความสำเร็จ ถ้าทำสิ่งใดแล้วมันขาดตกบกพร่องขึ้นมา เราก็ฝึกหัดของเราขึ้นมา

เพราะอะไร

เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย มนุษย์เขาวัดกันด้วยคุณภาพของคน ด้วยหน้าที่การงาน หน้าที่การงานด้วยความถูกต้องชอบธรรม

แล้วถ้ามันโดนเบียดเบียนทางสังคม สังคมเบียดเบียนรุนแรงนัก นั่นเป็นกรรมของสัตว์ ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะฝ่าฟันสิ่งนี้ได้

ถ้าเราไม่มีสติปัญญา พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เลยไม่มีค่าเลย สิ่งที่มีค่าคือความดีนินทาของสังคมของโลกมีค่า เราจะเอาไปชนะคะคานมัน มันไม่มีวันจบวัน สิ้นหนอก

สิ่งที่มีมันจะจบมันสิ้น มันจบสิ้นที่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นี้ ถ้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นี้ เรายกษาที่หัวใจเรา นี่มันมันเป็นเวรกรรมของสัตว์ใจ

เราก็เคยเบียดเบียนคนมาทั่วนะ เวลาคนอื่นเขาเบียดเบียนบ้าง ทำไมไม่พอใจ สิ่งที่เราไม่พอใจ เราก็ต้องไม่พอใจที่เราไปทำคนอื่นด้วย

แล้วเราก็จะกลับมารักษาหัวใจของตน แล้วถ้ามีวาสนาดีงามขึ้นมา ถ้ามันจิตสงบเข้ามา มันพ้นจากว่าพอจิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็นอะไร ไรสาระมาก นี่จิตมันส่งออก ส่งออกไปมันก็เหมือน จิตปกติธรรมดาที่เราจินตนาการได้ นี่ก็คิดสิ่งใดได้

แต่ถ้าจิตมันสงบ มันต้องสงบโดยตัวของมันเอง สิ่งที่เกิดสงบ สงบโดยตัวของมันเอง สิ่งที่มีคุณค่า หัวใจของตน ความสุขหาได้ทีนี้ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา โอ้โฮ! มหัศจรรย์มาก แล้วถ้ามันตั้งขึ้นมาซะ ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาได้ นี่บุคคลคู่ที่ ๑ ถ้ามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง พอปัญญามันเกิดขึ้น

แม้แต่จิตสงบแล้วมันก็เคารพพระพุทธเจ้าด้วยหัวใจแล้ว แล้วถ้ามันมีปัญญาเกิดขึ้น ปัญญาเกิดขึ้นนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหากที่ต้องเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

แล้วเธอต่างหากที่มันเกิดขึ้นท่ามกลางหัวใจ มรรคผล มรรคาที่มันเกิดขึ้นท่ามกลางหัวใจของเรา ทำไมเราจะไม่มหัศจรรย์ในตัวของเรา

เรามหัศจรรย์ในตัวของเรา แล้วไม่กล้าพูดให้ใครฟัง ถ้าพูดให้ใครฟัง มึงบ้า มึงบ้า มึงบ้า ต้องจับส่งโรงพยาบาล

โอ้จับส่งโรงพยาบาล เต็มโรงพยาบาลศรีธัญญา เพราะว่ามันจะจิตเภท จิตมันทุกข์มันยากจนจิตมันพิการ

โอ้เรามันจิตเป็นปกติ จิตเราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเกิดภาวนามยปัญญา เกิดมรรค เกิดผล มันจะไปบ้าที่ไหน สติสัมปชัญญะสมบูรณ์มาก สติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา มันจะเกิดขึ้นกลางหัวใจ แล้วถ้ามันเกิดขึ้นในท่ามกลางหัวใจของตน มันมหัศจรรย์ไ้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหาก เธอต่างหาก

แล้วเราก็ชวนขวามีการกระทำขึ้นมาจนมันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา บัณฑิตตั้ง สันติภูมิโกมันเชื่อใคร

ในพระพุทธศาสนาไม่มีการเคารพบุรุษเคารพใดๆ ทั้งสิ้น มีแต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น อย่างอื่นไม่มี เพราะอย่างอื่นเป็นอนิจจัง อย่างอื่นเวียนว่ายตายเกิด อย่างอื่นเป็นวาระ ต้องหมดวาระ ไม่มีสิ่งใดคงที่

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายต้องเป็นอนัตตา สิ่งที่มีความเป็นอนัตตา อนัตตานี้เป็นโดยสัจจะโดยความจริง

แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตัวเองรู้จักตัวเอง แล้วตัวเองเห็นอนัตตา เห็นกิเลสในใจของตัวเอง ตัวเองเห็นไตรลักษณ์เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เวลามันสัจจะความจริง มันสมุจเฉทปหาน ดับทุกข์ ดับทุกข์ ดับหมดเลย อันนี้ดับโดยแท้จริง

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี นี่คือฝึกหัดขวนขวายเพื่อความสงบระงับเท่านั้น แต่ถ้ามันจะดับทุกข์ มันจะต้องสมุจเฉทปหาน มันจะต้องมีขณะ ขณะที่รู้ว่าจิตนี้ดับ รู้ว่ากิเลสนี้ดับ รู้ว่ากิเลสนี้ตาย ตายจากหัวใจดวงนั้น

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจเราไม่ได้อีกเลย”

แล้วมารมันอยู่ไหนล่ะ

มารมันทำความเจ็บปวดแสบร้อนให้กับใจดวงนี้ ธรรมะทำให้ความรุ่มเย็นเป็นสุข ถ้าเป็นสังคมทางโลกก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม ก็ความสามัคคีก็เป็นความสุขอันหนึ่ง แต่เวลาเกิดมรรคเกิดผลเป็นปัจจุัตถ์ เป็นสันติภูมิจากใจดวงนั้น

พระพุทธศาสนาสอนลงที่หัวใจของสัตว์โลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนา รือสัตว์ชนสัตว์ คือรือหัวใจของสัตว์โลก เอวัง